

KESKKONNAAMET

Tiit Ploom
Aktsiaselts KIIRKANDUR
info@warren.ee

Meie 24.03.2020 nr 12-2/20/173

**Miti (Mitiküla, Palupera) kruusamaardla
Kasemäe kruusakarjääri maavara
kaevandamise keskkonnaloa VALM-012
muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise
algatamata jätmise**

Aktsiaselts KIIRKANDUR (registrikood 10111516, aadress Harju maakond, Harku vald, Harkujärve küla, Järvekalda tee 1, 76902) (edaspidi ka ettevõtte) esitas 13.11.2018 Keskkonnaametile maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa VALM-012 (edaspidi ka *kaevandamisluba*) muutmise taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 13.11.2017 kirjana nr 12-2/18/18478). Aktsiaselts KIIRKANDUR esitas 18.11.2019 Keskkonnaametile maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa kehtivusaja parandatud pikendamise taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.10.2018 kirjana nr 12-2/19/449-12).

Aktsiaselts KIIRKANDUR taotleb Kasemäe kruusakarjääri kaevandamisloa (VALM-012) muutmist seoses mäeeraldisel tehtud jääkvaru uurimistöödega ja vajadusega viia kaevandamisluba vastavusse uurimistöö tulemustega, samuti soovitakse korrigeerida piire ning pikendada kaevandamisloa kehtivusaega 15 aasta võrra, sest olemasoleva loa kehtivusaeg ei ole piisav mäeeraldisel varu ammendamiseks ning ala korrastamiseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lg-s 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lg-s 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, maapõueseaduse § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lg 1 ja § 3 p 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise üle.

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

KeHJS § 11 lg 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk II). KeHJS § 11 lg 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lg 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhinnang.

I. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lg 3 järgi Keskkonnaamet annab eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

1. Kavandatav tegevus

Aktsiaselts KIIRKANDUR taotleb Kasemäe kruusakarjääri kaevandamisloa nr VALM-012 muutmist seoses mäeeraldisel tehtud jääkvaru uurimistöödega ja vajadusega viia kaevandamisluba vastavusse uurimistöö tulemustega samuti soovitakse korrigeerida piire ning pikendada kaevandamisloa kehtivusaega 15 aasta võrra, sest olemasoleva loa kehtivusaeg ei ole piisav mäeeraldisel varu ammendamiseks ning ala korrastamiseks.

Seisuga 30.09.2019 on mäeeraldisega seotud ehituskruusa aktiivne tarbevaru 298,837 tuh m³ ja kaevandatav varu 183,837 tuh m³, ehitusliiva aktiivne tarbevaru 72,2215 tuh. m³, sellest kaevandatav 183,837 tuh. m³ ning täiteliiva aktiivne tarbevaru 1 tuh. m³, sellest kaevandatav 1 tuh. m³.

Kasemäe kruusakarjääri korrastamissuunaks on veekogumaa (tehisveekogu) ja rohumaa.

Taotletava ala näol on tegemist kasutuses oleva karjäärialaga, kust on mets raiatud, katend valdavalt eemaldatud ning mäeeraldiselt varu osaliselt ammendatud. Katend (kasvukiht ja moreen) on alalt üldiselt kooritud ning ladustatud karjääride servadesse. Osa katendist on ka juba ära kasutatud olemasoleva Kasemäe kruusakarjääri mäeeraldisel nõlvade korrastamiseks.

Mäenduslikud tingimused taotletava Kasemäe kruusakarjääri mäeeraldisel kaevandamiseks on soodsad. Tegemist on olemasoleva karjääriga, kuhu on rajatud kaevandamiseks vajalik taristu ning mäeeraldisele on tagatud hea juurdepääs Miti–Kasemäe tee kaudu (tee nr 5820039). Mäeeraldisest ~1 km idas asub Rõngu–Otepää–Kanepi riigimaantee tugimaantee (nr 71). Suurem osa taotletavast alast asub juba avatud kaevandamismaastikul, kus ei ole vaja teha kaevandamise ettevalmistustööd.

Vajadusel toimub karjääris ka kaevandatud materjali töötlemine (purustamine ja sõelumine). Valmistoodang veetakse karjäärist välja kalluritega (veokitega). Maavara kaevandatakse ekskavaatoriga, valmistoodangu laadimiseks kasutatakse ekskavaatorit või kopplaadurit. Allpool pinnaseveetaset asuv materjal tõstetakse laadimisele eelnevalt vallidesse ja jäetakse nõrguma. Karjääri külgedele kujundatakse kaevandamise käigus ohutu püsinõlvus. Mäetööde täpne liikumise suund, tegemise kord ja kasutatavad masinad määratakse kaevandamisprojekti.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Kasemäe kruusakarjäär asub Valga maakonnas, Otepää vallas, Kasemäe kinnistul eramaal (katastritunnus 58201:002:1130, sihtotstarve: mäetööstusmaa 55%, maatulundusmaa 45 %). Taotletav mäeeraldis paikneb Miti (Mitiküla, Paluperä) kruusamaardlas (registrikaart nr 0528) ja hõlmab maardla ehituskruusa aktiivse tarbevaru 2, 3, 10, 24, 25, 26, 27 plokk, ehitusliiva

aktiivse tarbevaru 4, 11, 28, 29 plokkide ning täiteliiva aktiivse tarbevaru 12 plokkide, hõlmates plokkide 2, 10, 11, 12, 24 osaliselt (maakasutusõigusest tulenevalt). Kasemäe kruusakarjääri mäeeraldise pindala on 8,57 ha ning mäeeraldise teenindusmaa pindala on 9,60 ha.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa külgnevad idaservas olemasolevate mäeeraldistega Palupera kruusakarjäär (laiendus) (loa nr VALM 005(II); loa omaja AS TREV-2 Grupp) ja Palupera III kruusakarjäär (loa nr L.MK/317767; loa omaja Maanteeamet) ning nende teenindusmaadega.

Taotletavale mäeeraldisele jäävad Elektrilevi OÜ 1-20 kV pingega elektriõhuliin RÕNGU:OTE (VID kood K46652363; kaitsevöönd 10 m liini teljest), alla 1 kV pingega elektriõhuliinid F-2 (VID kood M29433154; kaitsevöönd 2 m liini teljest) ja F-1 (VID kood M29433153; kaitsevöönd 2 m liini teljest), Mitiküla:(Otepää) alajaam (VID kood M1519163; kaitsevöönd 2 m objektist) ja nende kaitsevööndid ning taotletava mäeeraldise teenindusmaa lääneservaga külgneb vahetult elektriõhuliini mastitõmmits või tugi (VID kood 7236692; kaitsevöönd 1 m projektsioonist maapinnal), mille kaitsevööndiga on teenindusmaal kattumine 1 m ulatuses. Seletuskirjas on selgitatud, et Kasemäe kruusakarjääri mäeeraldisel asuvad Elektrilevi OÜ 1-20 kV pingega elektriõhuliin RÕNGU:OTE (VID kood K46652363; kaitsevöönd 10 m), alla 1 kV pingega elektriõhuliin F-2 (VID kood M29433154 kaitsevöönd 2 m liini teljest) ning alajaam ja jaotusseade Mitiküla:(Otepää) (VID kood M1519163; kaitsevöönd 1 m), millega on kaevandamisest arvestatud (on ette nähtud kaitsetervikud). Liin F-1 (VID kood M29433153) on Kasemäe kruusakarjääri 2014. aastal koostatud kaevandamisloa taotluse kohaselt likvideeritud.

Taotletava mäeeraldise ning selle teenindusmaa idaservast ~1,7 m kaugusele jääb III kategooria kaitsealuse liigi Riparia riparia (kaldapääsuke) elupaik (keskkonnaregistri kood KLO9124277).

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa keskosas kulgeb tee nr 5820039 Eedeni – Miti, mis on lõiguti eratee ning lõiguti avalikus kasutuses olev kohalik tee, millest avalikus kasutuses olevast tee osast ~0,4 m jääb taotletavale teenindusmaale. Seletuskirjas on selgitatud, et Palupera Vallavalitsus on andnud kooskõlastuse tee ümber paigutada. Edastatud dokumentide hulgas on Palupera Vallavalitsuse 03.12.2013 kiri nr 9-4.1.1/489, millega kooskõlastati tee nihutamine tingimusel, et uus teelõik rajatakse enne tee alla jääva tarbevaru kaevandamist.

Taotletaval alal ei ole loodus- või muinsuskaitsealusi ega muid piirangualasid ning puudub ka hoonestus. Lähim elumaja paikneb ligikaudu 30 m kaugusel edela pool Vana-Kasemäe maaüksusel (katastritunnus 58201:002:2012).

Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Ekskavaatorite, buldoosrite ja kopplaadurite müratase jääb vahemikku 84–90 dB. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Avamaal 100 m kaugusel alaneb müratase 32 dB, 200 m kaugusel 38 dB ja 300 m kaugusel on sumbumine 5 dB iga 50 m kohta. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri seinad ja katendist vallid. Välismüra normtase III kategooria segaalal (elamud ja ühiskasutusega hooned, kaubandus-, teenindus- ja tootmisettevõtted) on päeval 65 dB ja öösel 55 dB (sotsiaalministri määrus 04.03.2002 nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”). Seega saavutatakse avamaastikul päevane normatiivne müratase müraallikast 50 m kaugusel ja öine tase 150 m kaugusel (Valgma 2009). Lähimad majapidamised paiknevad ligikaudu 30 m kaugusel lõuna pool ja 110 m kaugusel läänes, vastavalt Kalda (tunnus: 54502:002:0500) ja Pori (tunnus: 54502:002:0025) kinnistutel.

Tolmu tekitajateks karjääris on samad masinad ja seadmed, mis tekitavad ka müra. Kaevandamismasinade tekitatud tolmu hulk näiteks kaevise laadimisel on suhteliselt väike (kaevise loodusliku niiskuse tõttu) ja see settib maha masinate töökoha läheduses 50–100 m kaugusel. Kaugemale võib tolmu levida kaevist või killustikku vedavatest kallurautodest.

Avamaal, niisutamata kruusateedel võib tolmu levida tuulega 150–200 m kaugusele (Valgma 2009). Transpordist tingitud tolmu leviku piiramiseks tuleb teid kuival aastaajal vajadusel niisutada või vähendada liikluskoormust. Eelnenust tulenevalt ei ole taotletavas karjääris vajalik teostada müra ja tolmu seiret.

Kasemäe kruusakarjäär avalda mõju ümbruskonna kaevude veetasemetele ja veevarustusele, kuna maavaravaru kaevandatakse põhjaveetasel alandamata. Ala ei asu tiheasustusega piirkonnas, puuduvad ka hoonestus ja kommunikatsioonid. Loodus- või muinsuskaitsealade ega muid piirangualasid taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa piires ei ole.

Kaevandamismasinatest tingitud keskkonnareostuse vältimiseks tankimise ja hoolduse käigus tuleb välistada kütuse ja määrdeõlide sattumine karjääri põhjale ja sealtkaudu vette. Selleks tangitakse ja remonditakse masinaid vastavalt kohandatud platsidel. Kõik karjääri teenindavad masinad peavad olema läbinud regulaarse tehnilise kontrolli, et vältida diislikütuse ja õli lekkeid. Juhul kui selline olukord ikkagi tekib, et naftaproduktid on masinatest lekkinud, on kaevandaja kohustatud viivitamatult reostuse likvideerima vahenditega, mille olemasolu on karjääris kohustuslik.

Kavandatav tegevus ei avalda ebasoodsat mõju piirkonna keskkonnaseisundile ega inimeste heaolule, tervisele ja varale.

Valguse, soojust, kiirgust ja lõhna reostust kaevandustegevusest ümbruskonnale ei kaasne.

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht puudub.

Teadaolevalt puuduvad mäeeraldise mõjupiirkonnas alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Kavandatav tegevuskoht ei asu kaitsealadel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava tegevusega ei mõjutata eeldatavalt kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku ala.

Üle normatiivse tolmu ja müra tekkimise korral võtab arendaja kasutusele leevendusmeetmed (teede niisutamine, veoautode koormate katmine, müratõkkevalli rajamine).

Mäeeraldisel on osaliselt looduslik maastik hävinud, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa- ala korrastamisega.

Vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ja vette sattumist, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.

Oluline kumulatiivne mõju puudub. Piiriülest mõju ei ole ette näha.

4. Eelhinnangu järelendus

Eelhindamise tulemusena järelendus Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. kavandatav tegevuskoht ja selle mõjuala ei asu kaitsealadel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamisega ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;

3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub põhjavee taset alandamata;
4. mäeeraldisel on looduslik maastik osaliselt kaevandamistöõde käigus hävinud, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

Eeltoodu põhjal võib järeldada, et Kasemäe kruusakarjääri mäeeraldisel kaevandamisloale kantud täiendavaid tingimusi täites oluline negatiivne keskkonnamõju eeldatavasti puudub.

KeHJS § 11 lg 81 kohaselt, KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 61 lg 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lg 2 kohaselt, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks. Antud juhul puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste või keskkonnameetmete seadmiseks.

II. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis 08.01.2020 kirjaga nr 12-2/20/449-16 keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele Otepää Vallavalitsusele.

Otepää Vallavalitsus ei andnud arvamust määratud tähtajaks ega pikendanud vastamise tähtaega.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eelnevast ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 2 p-le 2 ja lg-le 4, § 6¹ lg-tele 3 ja 5, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lg-le 1 ja § 3 p-le 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ ning tuginedes Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruste kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaameti keskkonnaosakonna põhimäärus“ p-dele 2.5.1, 2.5.2 ja 3.9.4 otsustan:

1. **Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Kasemäe kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise menetluse raames.**
2. **Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

juhataja

maapõuebüroo

keskkonnaosakond

Teadmiseks: Otepää Vallavalitsus (vald@otepaa.ee)

Aare Mark 506 4227

aare.mark@keskkonnaamet.ee